

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juříčkové a soudců Štěpána Výborného a Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **Mgr. Ing. J. B.**, zastoupený Mgr. Ing. Petrem Kociánem, advokátem, sídlem Revoluční 1047/14, Nový Jičín, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**, sídlem Mariánské náměstí 2/2, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 12. 2024, č. j. MHMP 2071040/2024, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 11. 2025, č. j. 8 A 20/2025-34,

t a k t o :

- I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 26. 11. 2025, č. j. 8 A 20/2025-34, **se** ve výroku I **ruší** v části „a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení“.
- II. Ve zbytku **se** kasační stížnost **z a m í t á**.
- III. Žalovaný **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Žalovaný **j e p o v i n e n** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši 9 505 Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce Mgr. Ing. Petra Kociána, advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím ze dne 11. 12. 2024, č. j. P12 280548/2024 O V Y, Úřad městské části Praha 12 (dále též „povinný subjekt“) částečně odmítl žalobci poskytnout z důvodu dle § 11b

zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, informace v těchto částech jeho žádosti:

- „Nechť stavební úřad sdělí, do jaké hloubky byla z pozemků parc. č. 3330/25, XA a 3327/20, vše v katastrálním území M., odtěžena zemina ve smyslu navážky?“
- „Zda JUDr. Evžen Teršl obdržel telefonický podnět ohledně stavebních prací spočívajících v těžbě a odvozu navážky na pozemcích parc. č. 3330/25, XA a 3327/20, vše v katastrálním území M., od osoby Mgr. Ing. J. B. a jak jej vyřídil?“
- „Ve kterých dnech prováděl stavební úřad skrze svou oprávněnou osobu inženýrku krajinářku I. N. kontrolu stavby pod sp. zn. Ovy/54447/2017/Nv resp. kolikrát inženýrka krajinářka I. N. navštívila stavbu při jejím provádění? - data jednotlivých kontrol/návštěv – zápisy z prováděných kontrol/návštěv.“ K tomuto bodu žádosti povinný subjekt poskytl pouze informaci ohledně závěrečné kontrolní prohlídky konané dne 15. 9. 2023.

Ostatní informace povinný subjekt neposkytl, protože spis sp. zn. OVY/54447/2017/Nv, ze kterého by bylo možné požadované informace zjistit, byl předán nadřízenému orgánu (Magistrátu hlavního města Prahy) a nyní se nachází u Městského soudu v Praze. Ze zdrojů, které má povinný subjekt k dispozici, požadované informace nevyplývají. K telefonickým podnětům dále doplnil, že ze zákona není povinen archivovat údaje o přijatých hovorech.

[2] Shora označeným rozhodnutím ze dne 31. 12. 2024 žalovaný zamítl žalobcovo odvolání a rozhodnutí povinného subjektu potvrdil. Podle žalovaného povinný subjekt nemohl informace poskytnout, protože dotčeným spisem nedisponoval. Žalobce nemůže po povinném subjektu požadovat, aby do spisu nahlédl u soudu či si vyžádal jeho zapůjčení.

[3] Městský soud v Praze nyní napadeným rozsudkem zrušil rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 12. 2024 a rozhodnutí povinného subjektu ze dne 11. 12. 2024 a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (výrok I). Městský soud zároveň povinnému subjektu přikázal poskytnout žalobci informaci v rozsahu, v jakém byla odmítnuta rozhodnutím povinného subjektu, a to do jednoho měsíce od právní moci rozsudku (výrok II). Dále rozhodl o náhradě nákladů řízení (výrok III).

[4] Městský soud dospěl k závěru, že aktuální fyzická nedostupnost spisu sama o sobě nezakládá důvod pro odmítnutí žádosti, může-li povinný subjekt informaci získat jiným způsobem, který nevyžaduje nepřiměřené úsilí. Stejně tak nelze za dostatečné považovat pouhé tvrzení, že povinný subjekt nemá povinnost vést duplicitní kopie spisu. Informační povinnost se neodvívá od formální existence kopií, ale od odpovědnosti za informace vzniklé v rámci působnosti povinného subjektu, které je podle zákona povinen mít či uchovávat. Povinnost poskytovat informace tak nelze zúžit pouze na situace, kdy má povinný subjekt dokumenty fyzicky k dispozici. Tento výklad odpovídá důvodové zprávě k zákonu č. 241/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, kterým byl do zákona o svobodném přístupu k informacím zahrnut správními orgány aplikovaný § 11b citovaného zákona. Nic nebrání správnímu orgánu, aby si za účelem získání požadovaných informací spis vyžádal od nadřízeného orgánu či soudu a z něj si učinil kopie potřebných dokumentů, případně se dohodl na jiném neformálním způsobu zpřístupnění spisu. Povinný subjekt, jakož i jemu nadřízený orgán, resp. Městský soud v Praze, se nacházejí na území hlavního města Prahy a jsou vzájemně dosažitelné v řádu hodin. Opatřit si příslušný správní spis ať již od nadřízeného orgánu, anebo od soudu, a to

pokračování

na dobu nezbytnou pro vyřízení žádosti o informace, neznamená, že by povinný subjekt musel potřebnou informaci *vytvořit*.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalobce

[5] Proti rozsudku městského soudu podává žalovaný (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost.

[6] Stěžovatel namítá, že výroky I a II napadeného rozsudku jsou v rozporu a nelze je zároveň vykonat. Stěžovatel nemůže dále ve věci rozhodovat, neboť je odvolacím orgánem a prvostupňové rozhodnutí bylo zrušeno. Zároveň byla rozsudkem uložena povinnost správnímu orgánu I. stupně.

[7] Výrok III rozsudku o náhradě nákladů řízení je podle stěžovatele v rozporu s jeho odůvodněním, neboť hovoří o částce 15 269,40 Kč, zatímco odůvodnění uvádí částku 21 120,60 Kč. Dle odůvodnění napadeného rozsudku byly žalobci přiznány náklady řízení za účast advokáta na jednání před soudem, ačkoli se advokát na toto jednání nedostavil.

[8] Stěžovatel dále uvádí, že důvodem pro neposkytnutí informací byla ve vztahu ke konkrétnímu telefonickému hovoru skutečnost, že evidence telefonních hovorů není povinností povinného subjektu. Ostatní neposkytnuté informace, které se nacházejí ve spisovém materiálu, poskytnout nemohl, protože není povinen poskytovat informace ze spisů, které nemá k dispozici na základě odvolání proti jeho rozhodnutí nebo na základě správní žaloby podané proti rozhodnutí odvolacího orgánu. Poskytování informací ze správních spisů osobám, které jsou účastníky řízení, nepodléhá ustanovením zákona o svobodném přístupu k informacím. Na takové seznámení se spisem se vztahují ustanovení správního řádu o nahlížení do spisu, resp. obdobná ustanovení soudního řádu správního. Žádost o informace ve spisu, který je žadateli přístupný na základě jiného ustanovení zákona, je obcházením zákona a může být označen za šikanózní. Stěžovatel opakuje, že povinný subjekt požadovanou informací nedisponoval a nemohl ji poskytnout. Žádný právní předpis mu neukládá, aby pořizoval záložní kopie spisu, a dokonce mu ani neukládá, aby vedl spis v elektronické podobě. Stěžovatel se navíc řídil rozsudkem městského soudu ze dne 10. 3. 2024, č. j. 17 A 105/2024-35, kterým byla potvrzena zákonnost postupu povinného subjektu v obdobné věci. V odůvodnění napadeného rozsudku městský soud rozpor s tímto dříve vydaným rozsudkem pominul a nijak jej nekomentoval.

[9] Žalobce se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry napadeného rozsudku. Stěžovatelův argument, že povinný subjekt nemá informaci z toho důvodu, že analogový spis je mimo jeho úřadovny, je zcela lichý. Tvrdí-li stěžovatel, že informace existuje, pak nemůže současně tvrdit, že ji nemá. Povinný subjekt v případě postoupení či zapůjčení spisu neztrácí nad spisem kontrolu. Správní orgán má (musí mít) k dispozici rovněž spis v elektronické podobě v elektronických systémech spisové služby. Stěžovatel se dále mýlí a fabuluje, že není povinností povinného subjektu „evidence telefonních hovorů“. Povinný subjekt navíc odmítl poskytnout informaci s odůvodněním, že spisem v době žádosti o informace nedisponuje, nikoliv proto, že by „neměl povinnost vést evidenci telefonických hovorů“. Stěžovatel nesprávně uvádí, že povinný subjekt nemá povinnost poskytovat informace z důvodu, že se na takové informace vztahují jiné předpisy. Žalobce podotýká, že

se stěžovatel nemohl „řídít“ rozsudkem č. j. 17 A 105/2024-35, který byl vydán cca 2,5 měsíce po vydání žalobou napadeného rozhodnutí. Rozsudek městského soudu č. j. 17 A 105/2024-35 považuje žalobce za nesprávný. Postup stěžovatele a povinného subjektu v této věci vytváří dle žalobce nebezpečný precedens. Ve vyjádření ze dne 23. 3. 2026 žalobce upozornil na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 3. 2026, č. j. 2 As 88/2025-33, a zopakoval svou předchozí argumentaci.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a důvodů v ní uvedených [§ 109 odst. 3 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)]. Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2 s. ř. s.

[11] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil kasační námitku současné nevykonatelnosti výroků I a II napadeného rozsudku, jimiž soud přikázal povinnému subjektu poskytnout požadované informace a zároveň věc vrátil stěžovateli k dalšímu řízení.

[12] Podle § 16 odst. 6 zákona o svobodném přístupu k informacím *při soudním přezkumu rozhodnutí o odvolání na základě žaloby podle zvláštního právního předpisu soud přezkoumá, zda jsou dány důvody pro odmítnutí žádosti. Nejsou-li žádné důvody pro odmítnutí žádosti, soud zruší rozhodnutí o odvolání a rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti a povinnému subjektu nařídí požadované informace poskytnout ve lhůtě, která nesmí být delší než 15 dní ode dne doručení rozsudku povinnému subjektu.*

[13] Totožnou procesní situací se Nejvyšší správní soud zabýval v rozsudku ze dne 10. 1. 2018, č. j. 6 As 189/2017-32, v němž konstatoval, že „pokud (soud - pozn. NSS) rozhodnutí o odvolání a rozhodnutí povinného subjektu zrušil, věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, avšak zároveň povinnému subjektu uložil povinnost poskytnout žalobci informace požadované v žádosti ze dne 13. 3. 2015, postupoval v rozporu s ustanovením § 16 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím, které představuje speciální úpravu vůči ustanovení § 78 odst. 1 s. ř. s., podle něhož může krajský soud napadené rozhodnutí pouze zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení. Výroky I. a II. napadeného rozsudku jsou navzájem neslučitelné, neboť městský soud fakticky „smíchal“ rozhodování dle ustanovení § 16 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím s rozhodováním dle ustanovení § 78 odst. 1 s. ř. s.“

[14] Z citovaného rozsudku (i textu zákona) tedy vyplývá, že shledá-li krajský soud, že žalobou napadené rozhodnutí o odmítnutí žádosti o informace je v rozporu se zákonem, a vyhodnotí, že poskytnutí informací nebrání ani jiné zákonné důvody, zruší rozhodnutí nadřízeného orgánu o odvolání i rozhodnutí povinného subjektu, věc však nevrací žalovanému, ale namísto toho povinnému subjektu přikáže informaci poskytnout. Ustanovení § 16 odst. 6 je v tomto případě speciálním ustanovením vůči § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. Vadou rozsudku krajského soudu je, pokud soud zruší rozhodnutí o odvolání či obě vydaná správní rozhodnutí, vydá informační příkaz a současně věc vrátí žalovanému správnímu orgánu k dalšímu řízení (shodně též FUREK, A. a kol. *Zákon o svobodném přístupu k informacím*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2025, s. 1298 – 1299).

pokračování

[15] Nejvyšší správní soud proto ve shodě s rozsudkem č. j. 6 As 189/2017-32 konstatuje, že výroky I a II napadeného rozsudku jsou v rozporu s § 16 odst. 6 zákona o svobodném přístupu k informacím. Nejvyšší správní soud nicméně v rozsudku č. j. 6 As 189/2017-32 dále zvažoval, zda pouze na základě této skutečnosti je namístě napadený rozsudek zrušit a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení. Dospěl k závěru, že je nutné zkoumat, zda bylo namístě ukládat povinnému subjektu povinnost poskytnout požadované informace. Neobstálo-li by žalobou napadené správní rozhodnutí, avšak zároveň by existovaly důvody pro to, aby nebyla povinnému subjektu uložena povinnost poskytnout požadované informace bez dalšího, nebyl by dán důvod ke zrušení rozsudku napadeného kasační stížností jako celku (v rozsudku č. j. 6 As 189/2017-32 Nejvyšší správní soud zrušil pouze výrok obsahující informační příkaz). *A contrario* platí, že pokud informační příkaz obстоjí (či vůbec není ze strany stěžovatele – žalovaného správního orgánu v kasační stížnosti zpochybněn), je napadený rozsudek krajského soudu, který současně věc vrátí žalovanému k dalšímu řízení, zatížen vadou.

[16] V nyní projednávané věci stěžovatel obhájí především zákonnost odmítnutí posuzované žádosti o informace dle § 11b zákona o svobodném přístupu k informacím. Pouze obecně k dalším možným důvodům pro odmítnutí poskytnutí požadovaných informací konstatuje, že posuzovaná žádost o informace „je obcházením zákona a nadměrným zatěžováním správních orgánů a žádost může být charakterizována jako šikanózní“. Z obsahu tohoto tvrzení by vyplývalo, že shledává důvod pro neposkytnutí informací ve zneužití práva ze strany žadatele. Své úvahy ovšem nijak nerozvíjí a nehodnotí je prizmatem § 11a odst. 1 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím, dle něhož *povinný subjekt může odmítnout žádost nebo její část do sedmi dnů ode dne jejího přijetí, pokud lze ve vztahu k ní dovodit, že cílem žadatele je způsobit nepřiměřenou zátěž povinného subjektu; za způsobení nepřiměřené zátěže se považuje také podávání žádostí o informace u většího počtu povinných subjektů bez zjevné obsahové souvislosti požadovaných informací, a to zpravidla v reakci na předcházející postup povinného subjektu vůči žadateli nebo na vztah s fyzickou osobou uvedenou v písmenu a).* Ze žalobcovy žádosti o informace nelze dovodit, že by jejím cílem bylo způsobit nepřiměřenou zátěž povinnému subjektu, a to již s ohledem na omezený rozsah požadovaných informací. Žalobce požadoval poskytnutí jednotlivých informací, které by povinný subjekt mohl zjistit ze spisu vedeného pod sp. zn. OVY/54447/2017/Nv. Povinný subjekt žádost o informace odmítl pouze z toho důvodu, že tímto spisem v rozhodné době nedisponoval. Důvod pro odmítnutí žádosti spočívající ve zneužití práva ze strany žadatele (žalobce) povinný subjekt ani stěžovatel v žalobou napadených rozhodnutích nezmínili. Nejvyšší správní soud rovněž neshledal, že bylo možno žádost o informace odmítnout dle § 11a zákona o svobodném přístupu k informacím. Odmítnutí žádosti pro zneužití práva na informace je nutné vnímat jako prostředek *ultima ratio*, k jehož užití se má přistupovat restriktivně (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 4. 2022, č. j. 1 As 96/2021-43, bod 34), což není případ posuzované věci.

[17] Neobstojí ani stěžovatelův poukaz na možnost žalobce nahlédnout do dotčené spisové dokumentace. Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 12. 4. 2018, č. j. 7 As 124/2017-21, konstatoval, že pouze žádá-li žadatel (včetně účastníka řízení) o zaslání kopie celého spisu, jde podle obsahu o žádost o nahlédnutí do spisu podle § 38 správního řádu, a je proto třeba postupovat v režimu tohoto ustanovení jako zvláštní úpravy ve smyslu § 2 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím. Domáhá-li se však žadatel

o informace konkrétní informace ze spisu, je taková informace vyřizována plně v režimu zákona o svobodném přístupu k informacím a povinný subjekt nepostupuje podle § 38 správního řádu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2018, č. j. 10 As 118/2018-53). Užití postupu dle zákona o svobodném přístupu k informacím na informace ze správního spisu je tak možné, pokud žadatel specifikuje požadovanou informaci dostatečně určitě (viz též rozsudek ze dne 24. 1. 2024, č. j. 1 As 204/2022-30), což žalobce učinil. Stěžovatelův odkaz na možnost žadatele nahlédnout do spisové dokumentace u soudu je také nepřipadný, neboť žadatel o informace v zásadě ani nemusí být účastníkem konkrétního soudního řízení.

[18] Ke stěžovatelově námitce, že požadavek na sdělení informací ke konkrétnímu telefonickému hovoru nemohl splnit, protože evidence telefonních hovorů není povinností povinného subjektu, Nejvyšší správní soud uvádí, že podstatou sporné žalobcovy otázky bylo obdržení podnětu a jeho vypořádání. Správní orgán je přitom povinen přijímat podněty k zahájení řízení z moci úřední (§ 42 správního řádu). Nedisponoval-li povinný subjekt žalobcem označeným podnětem, jak vyplývá z kasační stížnosti, mohl žalobci sdělit, že tento podnět neobdržel. Městský soud správně konstatoval, že informace o tom, zdali JUDr. Evžen Teršl obdržel telefonický podnět ohledně stavebních prací spočívajících v těžbě a odvozu navážky na pozemcích parc. č. 3330/25, XA a 3327/20, vše v kat. území M., od osoby žalobce, je snadno dostupná. Povinný subjekt však žalobci žádnou informaci neposkytl, naopak žádost o informace odmítl z důvodu, že v době podání žádosti o informace spisem nedisponoval, což stěžovatel potvrdil.

[19] Z výše uvedeného vyplývá, že informační příkaz ob stojí a za této situace je napadený rozsudek zatížen vadou, zrušil-li městský soud obě žalobou napadená správní rozhodnutí, povinnému subjektu přikázal informace poskytnout a současně věc vrátil stěžovateli k dalšímu řízení. Povinností městského soudu bylo formulovat výroky napadeného rozsudku tak, aby odpovídaly dikci § 16 odst. 6 zákona o svobodném přístupu k informacím.

[20] Nejvyšší správní soud ovšem nepomíjí, že v usnesení rozšířeného senátu ze dne 21. 1. 2026, č. j. 2 Afs 328/2023-45, bod 32, konstatoval, že vrácení věci k dalšímu řízení je podle § 78 odst. 4 s. ř. s. obligatorním výrokem kasačního rozhodnutí bez ohledu na to, že správní orgán nebude moci ve věci nijak dále věcně rozhodovat, resp. bude povinen zastavit řízení, či dokonce věc vyřídit jinak, ryze neformálně, protože podle aktuální právní úpravy správnímu soudu nepřísluší jakkoliv promítat následný postup správních orgánů do výroku svého rozhodnutí. Ustanovení § 16 odst. 6 zákona o svobodném přístupu k informacím je však nutno považovat za speciální k § 78 odst. 4 s. ř. s., protože se v těchto případech věc žalovanému k dalšímu řízení nevrací. Rozšířený senát v citovaném usnesení lpěl na textu zákona, přičemž stejně činí Nejvyšší správní soud v nyní posuzované věci.

[21] Nejvyšší správní soud přesto vážil, zda je za této situace nezbytné rozsudek městského soudu zrušit a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení. Jakkoli napadený rozsudek vykazuje dílčí pochybení namítané stěžovatelem, je dle Nejvyššího správního soudu možné toto pochybení odstranit zrušením nesprávné části výroku I. Stěžovatelem zpochybněná část výroku rozsudku je oddělitelná od jeho dalších částí, takže jejímu samostatnému zrušení nic nebrání. Vrácení věci městskému soudu by navíc bylo v rozporu se

pokračování

zásadou procesní ekonomie, neboť lze předpokládat, že městský soud by v novém projednání pouze správně formuloval posuzovaný výrok rozsudku a jinak by rozhodl totožně. Může-li Nejvyšší správní soud napravit dílčí pochybení městského soudu, je namístě, aby tak učinil částečnou korekcí výroku napadeného rozsudku. Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek městského soudu v části výroku I „a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení“. Po vypuštění této části bude výrok městského soudu odpovídat znění zákona o svobodném přístupu k informacím.

[22] Nejvyšší správní soud dále posoudil stěžejní část stěžovatelovy argumentace spočívající v nesouhlasu s věcnými důvody zrušení žalobou napadeného rozhodnutí. Podle stěžovatele mohla být žalobcová žádost o informace odmítnuta podle § 11b zákona o svobodném přístupu k informacím. Kasační argumentace však není důvodná.

[23] Podle § 11b zákona o svobodném přístupu k informacím *povinný subjekt může odmítnout žádost o poskytnutí informace, jestliže požadovanou informaci nemá a jestliže mu povinnost ji mít nevyplývá ze zákona; to neplatí, pokud povinný subjekt může požadovanou informaci získat na základě jednoduchých úkonů z jiných informací, které povinný subjekt má, případně poskytnout postupem podle § 4a odst. 1 věty třetí.*

[24] Obdobnou situaci téhož žalobce se Nejvyšší správní soud zabýval v aktuálním rozsudku ze dne 20. 3. 2026, č. j. 2 As 88/2025-33. Od závěrů vyslovených v tomto rozsudku neshledal Nejvyšší správní soud důvod se odchýlit, naopak z nich v další části odůvodnění plně vychází.

[25] Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku vyšel z judikatury vážící se k možnosti odmítnutí žádosti o informace z důvodu neexistence požadované informace. Dále odkázal na rozsudek ze dne 28. 4. 2021, č. j. 10 As 292/2020-28, v němž Nejvyšší správní soud řešil obdobnou otázku, zda povinný subjekt mohl odmítnout poskytnutí aktuálního soupisu spisu, protože originál kompletní spisové složky zaslal krajskému soudu. Nejvyšší správní soud již v tehdejší věci konstatoval, že zákon o svobodném přístupu k informacím takový důvod pro odmítnutí žádosti nezná. Pokud má povinný orgán určitou informaci disponovat, ale fakticky ji v dané chvíli nemá, zásadně to nic nemění na jeho povinnosti informaci poskytnout. To znamená, že si ji má např. opatřit od jiného orgánu. Je-li i to nemožné, má se s nemožností informaci získat kvalifikovaně vypořádat. Jinak tomu bude jen v případech, kdy povinný subjekt určitou informaci již disponovat nemusí (např. v důsledku uplynutí skartační lhůty) nebo kdy informaci sice má mít, ale dosud ji neobdržel (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2008, č. j. 2 As 71/2007-56).

[26] Nejvyšší správní soud tedy v rozsudku č. j. 2 As 88/2025-33 dovodil, že pojem „nemá“ obsažený v § 11b zákona o svobodném přístupu k informacím je třeba vykládat materiálně. Jde o skutečnou absenci obsahu (tedy informace neexistuje, byla zničena či odstraněna, případně je trvale nedostupná apod.), nikoli o dočasnou nedostupnost nosiče informace. Pokud je zřejmé, že požadovaná informace existuje, ale pouze se nachází (nacházela se v době podání žádosti) dočasně mimo faktickou dispozici povinného subjektu, nelze přijmout tezi, že povinný subjekt ztrácí nad tímto spisem jakoukoli kontrolu a nemá možnost jím jakkoli disponovat. Tato argumentace by vedla k neudržitelnému závěru, že v případech, kdy povinný subjekt nosič informace (spis) dočasně (na více či méně dlouhou

dobu) postoupí jinému orgánu za účelem vedení (jiného) správního nebo soudního řízení, nebude možno poskytnout žádnou informaci obsaženou v tomto spisu, protože povinný subjekt nemá „nosič“ k dispozici, ačkoli požadovaná informace ve spisu nadále existuje. Takový přístup by jednak mohl vést k odmítání žádostí o informace v množství případů (postoupení spisů se děje zcela běžně) a současně by vytvořil začarovaný kruh, kdy by povinný subjekt tvrdil, že spis nemá k dispozici, a orgán, kterému byl spis postoupen, by tvrdil, že není povinným subjektem, protože postoupený spis není „jeho“. To, zda žadateli bude požadovaná informace poskytnuta, by pak do značné míry záleželo na „načasování“ žádosti.

[27] Z výše uvedeného vyplývá, že městský soud správně přisvědčil žalobní argumentaci a dospěl k důvodnému závěru, že aktuální fyzická nedostupnost spisu sama o sobě nezakládá důvod pro odmítnutí žádosti. Skutečnost, že originál správního spisu, v němž se nachází požadovaná informace, byl dočasně postoupen nadřízenému orgánu nebo soudu, nezabavuje povinný subjekt zákonné povinnosti informace poskytnout.

[28] Městskému soudu lze přisvědčit, že lze-li požadovanou informaci získat jednoduchým úkonem (například nahlédnutím do postoupeného spisu nebo vyžádáním kopie), je povinností povinného subjektu takový úkon učinit. Povinný subjekt tedy měl vyvinout přiměřené úsilí, aby informaci, která se nacházela v jeho vlastním spisu, získal a žalobci poskytl. Povinnému subjektu nic nebránilo vyžádat si od stěžovatele či soudu dočasně svůj vlastní spis zpět. S ohledem na obsah a rozsah požadované informace se lze domnívat, že by povinnému subjektu stačilo zapůjčení na krátkou dobu v řádu hodin či pár dnů. Vzhledem k tomu, že povinný subjekt, stěžovatel i soud, kterému byl správní spis dočasně zapůjčen, sídlí ve stejném městě, nabízely se i méně formální postupy než oficiální žádost o dočasné navrácení spisu (např. pracovník povinného subjektu mohl snadno obstarat informaci ze spisu přímo v sídle stěžovatele či soudu). Zákon o svobodném přístupu k informacím je založen na principech maximální možné bezformálnosti, rychlosti, efektivitě a jednoduchosti při poskytování informací. To zrcadlově i pro povinné subjekty znamená, že by v maximální možné míře měly postupovat otevřeně, kreativně a v tomto typu případů volit řešení respektující právo na široký přístup k informacím vyplývající z čl. 17 Listiny základních práv a svobod, na což správně upozornil již městský soud. Stejně tak musí správní orgány odlišné od povinného subjektu (odvolací orgány) respektovat zásadu součinnosti a při vyřizování žádostí o informace být povinným subjektům nápomocny.

[29] Ve shodě s rozsudkem č. j. 2 As 88/2025-33 lze dodat, že povinný subjekt v nyní projednávané věci netvrdil, ani nedoložil, že by se alespoň pokusil dočasně svůj spis získat zpět či si do něj zajistit jinak přístup. Netvrdil rovněž, že by mu v získání požadované informace ze spisu bránily nějaké nepřekonatelné či stěží zvládnutelné překážky, které by poskytnutí informace fakticky znemožnily. Žalobci naopak nelze přisvědčit, že v dané situaci bylo přílehlavým postupem nahlížení do spisu ve smyslu příslušných procesních předpisů ze strany povinného subjektu. To je určeno účastníkům řízení, kterým povinný subjekt v případě odvolacího či soudního řízení v dané věci nebyl. Nepřípadné jsou v tomto smyslu i žalobcovy poukazy na postupy podle příslušných ustanovení vnitřního a kancelářského řádu o nahlížení do spisu. Uvedené však nic nemění na skutečnosti, že nebyla splněna již první podmínka pro aplikaci důvodu odmítnutí žádosti podle § 11b zákona o svobodném přístupu k informacím, dle které je možno odmítnout poskytnutí

pokračování

informace, jestliže ji povinný subjekt nemá. Tato podmínka není splněna v situaci, kdy s ní povinný subjekt pouze dočasně nedisponuje.

[30] Nejvyšší správní soud se obdobně jako v rozsudku č. j. 2 As 88/2025-33 věcně nezabýval námitkami týkajícími se povinnosti správních orgánů vést elektronický systém spisové služby a souvisejícími tvrzeními. Skutečnost, zda měl povinný subjekt zákonem stanovenou povinnost danými údaji disponovat (například podle zákona o archivnictví nebo podle správního řádu), je relevantní, až zjistí-li povinný subjekt, že požadované informace (již) nemá (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 4. 2015, č. j. 6 As 136/2014-41, č. 3223/2015 Sb. NSS).

[31] Nejvyšší správní soud k této části kasační stížnosti dodává, že městský soud v odůvodnění napadeného rozsudku výslovně neuvedl, že jím vyslovené závěry jsou v rozporu s rozsudkem č. j. 17 A 105/2024-35, přestože byl s jeho existencí seznámen. Tento postup lze považovat za dílčí pochybení, které však nemá vliv na zákonnost či přezkoumatelnost rozsudku. Mezi důvody nepřezkoumatelnosti lze sice zařadit i neodůvodněné nerespektování předchozího rozhodnutí v obdobné věci. Pokud ale krajský soud svůj názor přesvědčivě odůvodní, pak to samo o sobě není důvodem nepřezkoumatelnosti rozsudku vedoucí k jeho zrušení (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 1. 2020, č. j. 2 As 1/2019-58, bod 12). Jakkoli městský soud chybně v odůvodnění napadeného rozsudku výslovně neuvedl, že se od předchozího rozsudku č. j. 17 A 105/2024-35 odchyluje, toto odlišení provedl přesvědčivou a celistvou argumentací obsaženou v napadeném rozsudku.

[32] Stěžovatel taktéž namítá, že odůvodnění výroku III napadeného rozsudku o náhradě nákladů řízení je v rozporu s jeho odůvodněním.

[33] Nejvyšší správní soud přisvědčuje stěžovateli, že napadený rozsudek městského soudu uvádí ve výroku a odůvodnění odlišnou výši nákladů řízení, kterou je stěžovatel povinen žalobci uhradit. Zároveň však uvádí, že toto pochybení nemá vliv na přezkoumatelnost či zákonnost přezkoumávaného rozsudku, neboť závazný je pouze výrok rozsudku, jehož správnost stěžovatel nespornuje. Pouze výrokem rozsudku (nikoli jeho odůvodněním) dochází k autoritativní úpravě práv a povinností a jedině ten vyvolává právní účinky a je vykonatelný. Z výroku III rozsudku je přitom zřejmé, že žalobci byla přiznána náhrada nákladů řízení za dva úkony právní služby, tedy nikoli za úkon spočívající v účasti při jednání, jak nesprávně uvedl městský soud v odůvodnění napadeného rozsudku. Tuto kasační námitku proto soud neshledal důvodnou.

IV. Závěr a náklady řízení

[34] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou pouze ve vztahu k námitce nesprávné formulace výroku I napadeného rozsudku. Jelikož se jedná o oddělitelnou část výroku, přistoupil Nejvyšší správní soud ke zrušení nesprávné části výroku napadeného rozsudku, dle níž se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení. Ve zbytku kasační stížnost zamítl podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s., protože není důvodná.

[35] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 větu první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti pouze zčásti úspěšný. Při zvážení míry úspěchu má Nejvyšší správní soud za to, že z větší části byl úspěšný žalobce, neboť při posouzení věci samé městský soud správně shledal pochybení stěžovatele a povinného subjektu při odmítnutí stěžovatelovy žádosti o informace. Míra procesního úspěchu žalobce významně převažuje nad mírou procesního úspěchu stěžovatele, a proto má vůči stěžovateli právo na náhradu nákladů, které v tomto řízení důvodně vynaložil.

[36] Náhrada nákladů řízení žalobce spočívá v odměně a náhradě hotových výdajů zástupce žalobce za jeden a půl úkonu právní služby ve smyslu vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Tyto úkony představují vyjádření k odkladnému účinku a vyjádření k podané kasační stížnosti. Za jeden úkon právní služby náleží dle § 7 bodu 5 ve spojení s § 9 odst. 5 advokátního tarifu odměna ve výši 4 620 Kč. Za vyjádření k odkladnému účinku Nejvyšší správní soud žalobci přiznal 50 % odměny [k tomu srov. § 11 odst. 2 písm. a) advokátního tarifu]. Nejvyšší správní soud žalobci nepřiznal náhradu nákladů řízení za vyjádření ze dne 23. 3. 2026, neboť v něm žalobce toliko odkázal na aktuální rozsudek (Nejvyššímu správnímu soudu je jeho aktuální judikatura známa z úřední činnosti) a zopakoval dříve uvedené. Současně zástupci žalobce náleží dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu náhrada hotových výdajů ve výši 450 Kč za každý úkon právní služby. Zástupce žalobce je plátcem daně, odměna se tak zvyšuje o odpovídající výši DPH. Celkem tak žalobci na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti náleží částka ve výši 9 505 Kč (po zaokrouhlení), kterou je žalovaný (stěžovatel) povinen zaplatit k rukám zástupce žalobce do jednoho měsíce ode dne právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. dubna 2026

Mgr. Ing. Veronika Juříčková
předsedkyně senátu